

Kalevala pyhänä kirjana

Jarmo Anttila

Kun me väitämme Kalevalaa pyhäksi kirjaksi, lienee syytä määrittellä mitä tarkoitamme pyhällä kirjalla. Mehän täällä kristikunnassa sanomme, että Raamattu on pyhä kirja. Se on Jumalan sanaa, joka on annettu ihmiskunnalle. Jotkut uskovat sen olevan erehtymätön ja sanasta sanaan totta. Tiede taas sanoo sen olevan vanha tekstikokoelma, johon sisältyy juutalainen ns. Vanha testamentti ja kristillinen Uusi testamentti. Se, että jotkut kirjoitukset ovat päätyneet Raamattuun ja jotkut eivät, on uskovaisten mielestä Jumalan valinta, ja tiedemiehelle jonkin kirkolliskokouksen päätös. Sitten muodostuu ongelmaksi vielä erilaiset käännökset. Raamattua on käännetty eri kielille lähes tuhat vuotta, joten eri versioita riittää. Suomessakin on käytössä useampia käännöksiä, sillä esim. lestadiolaiset eivät käytä uusinta käännöstä vaan vanhempaa. Viimeisen Teosofi -lehden mukaan USA:ssa on käytössä 1800 versiota Raamatusta. Ovatko ne kaikki pyhiä tai joku pyhempi kuin toinen?

Tunnustan Raamatun pyhäksi kirjaksi, kuten myös Koranin, Bhagavad Gitan, Tao-te-chingin, Veedat, Gilgameshin, Dhammapadan jne. Eri uskonnoilla on pyhät kirjoituksensa ja tekstinsä, joissa kerrotaan yleensä maailmansynnystä, Jumalasta, ihmisen synnystä, eettisistä elämänohjeista, tietäjistä, profetoista ja vapahtajaoltennoista, kuolemasta yms. Niistä kirjoista haetaan lohtua, opastusta ja syvempää tietoa elämästä ja kuolemasta.

Onko Kalevala sitten pyhä kirja tässä merkityksessä? Mei-

dän täytyy sanoa, että sieltä kyllä löytyy kaikki se viisaus ja tieto, mutta eivät kaikki Kalevalan runot ole jotakin pyhää tekstiä, kuten ei mielestäni myöskään Vanhan testamentin monet vastenmieliset sotakuvaukset. Eikö Mooseksen laissa ollut käsky ”älä tapa”? Ei siellä lue, että sodan hetkellä tapa niin, ettei jää yhtään imeväistä tai kotieläintä henkiin.

Ruusu-ristin perustaja-johtaja Pekka Ervast on 1916 kirjoittanut meille Kalevalan avaimen, jossa hän avaa Kalevalan runojen sisältöä. Ne ovat valitettavan usealle vain hienoja runoja ja satuja, mutta tietäjän silmä osaa avata ne syvinä mysteeriokuvina. Elias Lönnrot oli viimeinen suuri runonlaulaja, joka siitä valtavasta runomäärästä osin jopa uutta luoden osasi tehdä kansalliseepoksemme, ensin vanhan ja sitten laajemman eli uuden Kalevalan.

Kalevalan runojen tärkein avain on aikain viisaus, teosofia. Ilman sen antamaa ymmärrystä jää moni muukin maailman pyhä kirja vaille oikeaa tulkintaa. Sanoetaanhan Uudessa testamentissa, että opetuslasten silmät avattiin ymmärtämään pyhiä kirjoituksia. Niitä ei siis noin vain voi ymmärtää. Myös Kalevalan runot ovat osin vanhaa mysteeriokieltä ja kuvia, joita tietäjät ovat laulaneet. Kalevala on myös todistus, että Suomen kansan keskuudessa on elänyt tietäjiä, jotka ovat osanneet laulaa runoja kuten Väinämöinen.

*”Vaka vanha Väinämöinen
elelevi aikojansa
noilla Väinölän ahoilla
Kalevalan kankahilla
laulelevi virsiänsä
laulelevi, taitelevi
lauloi päivät pääksytysten
yhytysten yöt saneli
muinaisia muisteloita
noita syntyjä syviä*

*joit ei laula kaikki lapset
ymmärrä yhet urohot
tällä inhalla iällä
katoavalla kannikkalla”*

Jo lähtökohtaisesti Kalevala toteaa, ettei kaikilla ole edellytyksiä ymmärtää sitä. Ilman P.E.:n antamia avaimia tuskin itsekään olisin paljon irti saanut Kalevalasta. Kun hän aikanaan esitteli näitä löytöjään, hän totesi, ettei olisi osannut niin tehdä, ellei häntä olisi ”vihitty” Suomen kansan mystereihin näkymättömässä maailmassa. Näin hän kirjoittaa 1916 Tietäjässä. Kalevalan avaimen alkupuheessa hän viittaa kahteen suureen teosofiseen auktoriteettiin, H.P. Blavatskyn ja Rudolf Steineriin, jotka kumpikin tahoillaan olivat löytäneet Kalevalan ja nähneet sen arvon vanhana mysteeri-oppaana ja pyhänä kirjana.

H.P.B. kirjoitti Lusifer -aikakausilehteen 1888, että Kalevala on viimeisin osoitus maailman viisaususkonnosta ja salaisesta opista, jonka jälkiä on kaikkialla maapallolla. ”Koottuihin kirjoituksiinsa” H.P.B. kirjoitti mm. näin: ”Viimeisin osoitus tuon suuremosen filosofisen järjestelmän yleisyydestä eri aikoina ja paikoissa maapallolla, jota järjestelmää sen tutkijat ovat nimittäneet muinaiseksi viisaususkonnoksi tai salaiseksi opiksi, tulee meille eräältä verraten vähän tunnetulta kansalta, joka asuu harmaassa, villissä ja harvoin käydyssä maassa. Suomen kansalliseepoksesta Kalevalasta löydämme monia jälkiä ikivanhasta filosofiasta, eräät aivan selviä ja näkyviä, toiset verhotumpia, epämääräisempiä. Tämä eepos ei voi olla nuorempi kuin 3000 vuotta; luultavasti se on paljon vanhempi. Vaikkakin se vasta hiljattain on kirjoitettu muistiin, se on säilynyt suullisena muistitietona aikakausia ja periytyy niiltä ajoilta, jolloin suomalaiset heimot asuivat nykyisiin asuinsijoihinsa verraten kaukana etelässä, luultavasti

Mustanmeren ja Kaspiameren seuduilla. Suomalaiset, joiden alkuperä on hyvin sala-peräinen, mutta jotka ilmeisesti ovat sukua niille kansoille, jotka nyt ovat asettuneet Tiibetin ja Keski-Aasian yläkömaille, ovat slaavilaisiin kansoihin – varsinkin Venäjään nähden – samassa mystisessä suhteessa kuin Tessalian maagit ja noidat olivat muihin helleeneihin. Venäjän sekä pakanalliset että kristilliset kansantarut ovat tulvillaan tarinoita pohjoisista noidista eli koldooneista, joka sana on luultavasti johtunut sanasta kaldealainen, sillä suomalaiset tunnettiin maagisista voimistaan ja teoistaan.” (H.P. Blavatsky: *Collected Writings* Vol. 10, s. 143).

Rufolf Steiner taas lähestyy meille hieman tuntemattomammalta kannalta Kalevalaa esitelmässään ”Suomi ja Kalevala, ihmisen yhteys luonnon henkisyteen”, jotka hän piti 1914 Dornachissa Sveitsissä: ”Jos sitä vastoin siirrymme lännemmäksi, kohtaamme toisenlaisia olosuhteita. Esitin eilen, miten länsi ja itä toimivat yhdessä, miten virtaava elementti suuntautuu mahtavana olentona kohti itää ja ilmaisee kolminaisen sielun kolmessa merenlahdessa, jotka vielä henkisesti suuntautuneet vanhan Suomen kansan asukkaat kokivat Väinämöisenä, Ilmarisena ja Lemminkäisenä, ja joita nyt arkisesti nimitetään Suomenlahdeksi, Pohjanlahdeksi ja Riianlahdeksi.

Vanhassa Suomen kansassa vaikuttivat yhteen virtaavan ja kiinteän elementin voimat. Suomen kansassa liittyi yhteen eteeristä ihmistä rakentava ja fyysistä ihmistä hienontava virtaava elementti sekä maasta vaikuttava, fyysistä ihmistä rakentava maan elementti.

Voi kysyä, mikä merkitys on kansalla, jolla on ollut maisessa kehityksessä niin tärkeä, vielä myöhempiin aikoihin säilyvä tehtävä kuin muinoin suurella Suomen kansalla, ja joka säilyy vielä myöhempiin aikoihin.

Kokonaiskehityksessä on merkityksensä sillä, että tällainen kansa ei katoa maan päältä suoritettuaan tehtävänsä. Kuten yksityinen ihminen säilyttää elävässä muistissa myöhempään ikään aikaisemmin muodostamansa ajatukset, täytyy myös varhaisempien kansojen säilyä kuin omanatuntona, kuin elävästi jatkuvana muistina myöhempien aikojen tapahtumissa. Voisi sanoa, että se mitä Suomen kansa on säilyttänyt, tulee itäisen Euroopan omaksitunnoksi.

On tultava ajan, jolloin kehityksen tehtävien ymmärtäminen valtaa sydämet, jolloin Suomen kansan keskuudesta alkaa Kalevalan ajatusten elpyminen. Silloin modernin hengentieteen ajatukset henkistävät ja läpäisevät tämän ihmeellisen Kalevala-epoksen ja se saatetaan taas kaikessa syvyydessään koko Euroopan tietoisuuteen.

Euroopan kansat kunnioittivat Homeroksen eepoksia. Mutta Kalevala on virrannut sielunelämän vielä syvemmistä perustoista, vaikka sitä ei vielä nykyaikana ymmärretä. Kerran se kuitenkin ymmärretään, kun hengentieteen oppeja aletaan käyttää maankehityksen henkisten ilmiöiden ymmärtämiseen. Kalevalan kaltaista eeposta ei voi säilyttää muuten kuin elävässä elämässä, sellaisten sielujen avulla, joiden ruumiillisuudet ovat sukua Kalevalan luomisvoimille.

Kalevala säilyy elävänä omanatuntona. Sen vaikutus voi jatkua, ei sanojen avulla, vaan kun se mikä siinä on elänyt, elää edelleen, kun se muodostaa keskuksen josta se voi säteillä edelleen. Tästä edelleen elämisestä on kysymys, samalla tavoin kuin aikaisemmat ajatuksemme säilyvät myöhempään ikäämme.”

Rudolf Steiner vieraili Suomessa 1912 ja 1913, jolloin he tapasivat P.E.:n kanssa ja epäilemättä keskustelivat paljon. P.E. käänsi hänen Uudella ylioppilastalolla pitämänsä esitelmät suomeksi.

Pekka Ervastian Kalevala-tulkinnat eivät saaneet paljon hyväksyntää varsinkaan tieteellisen maailman taholta. Silloiset tutkijat olivat sitä mieltä, että Kalevalan runot ovat kaikki vain lainaa muilta sivistyskansoilta, eivätkä ne tietystikään sisällä mitään syvällistä. Tai jos sisältävät, niin ne ovat vain kansan suussa runoiltua kristillistä lainaa, kuten maailmansyntyn- ja Marjatta-runot. P.E. yritti kirjassaan Onko Kalevala pyhä kirja? hieman oikoa ja puolustella näkemyksiään. Olihan esim. maailmansyntyrunon perustaksi löydetty kiikkulaulu Viron länsirannikolta. Professori Kaarle Krohn kuvaa syntyä tarkemmin seuraavin sanoin: ”Kiikkuessa laulajan näköpiiri laajenee, katse kohoa tavallista korkeammalle ja silmä kiintyy ilmassa liiteleviin ynnä taivaalla loisteleviin esineihin. On auringon laskun aika, jolloin punainen, sininen ja keltainen väri sekä taivaalla että heijastuksena vaihtelee. Kiikun ylitse lentää leposijalleen ”päivälintu” pääskynen, joka altapäin katsoen näyttää niinikään kolmiväriseltä. Yht’aikaa sammuvan auringon kera haamoittaa kohoava kuu ja pilkoittaa ehtootähti. Kaikki tämä on kerran sulautunut yhdeksi tunnelmaksi mielikuvituksessa nuoren runoilijaneitosen, joka päivätyön päätyttyä illan suussa ikäistensä kera kiikulla keinuen on uuden laulun liikkeelle pannut”. Pekka Ervast vastaa tähän seuraavasti: ”Tämmöinen selitys, oli se keksijänsä mielestä kuinka runollis-haaveellinen tahansa, paljastaa maantieteellis-historiallisen koulun ontoutuksen ja heikkouden, sillä se jättää kysymyksen luomisrunon synnystä kerrassaan ratkaisematta. Ei kukaan tervejärkinen ihminen pysty ymmärtämään, että nuori neitonen kiikkuessaan ja nähdessään pienen pääskynen lentävän olisi keksinyt runon maailman synnystä. Niin mahdottomaksi ei sentään ”laulajan näköpiiri laajene”. En ollenkaan epäile nuoren neitosen kiikussa laulaneen, vieläpä olleen tunnelmansa vallassa; sitä

tekevät nuoret tänäkin päivänä. En liioin epäile hänen laulaneen runonsa pääskynestä ja pääskynen munista, joista maailma luotiin. Mutta minä kysyn: mistä hän sai laulunsa maailman synnystä, sillä itse hän ei sitä keksinyt! Hän ei osannut sitä keksiä. Semmoista ei hänen mieleensä olisi juolahdannut, jos hän oli tavallinen ”nuori runoilijaneitonen”. Vaikka prof. Krohn kuinka kaunopuheisesti sitä uskottelisi, vastaan aina: *ultra posse nemo obligatur.*” Kun sen ajan tieteellinen tutkimus ja järjenjuoksu olivat tuolla tasolla, niin voi vaan arvailla Ervastian tunteja.

Vasta Martti Haavion Väinämöinen 1950 ja Suomalainen mytologia 1967 osoittivat Pekka Ervastian olleen oikeassa yrittäessään todistaa kalevalaisten myyttien yhtenevyyden moniin muihin myytteihin. Tästä voidaan vetää johtopäätös, että kaikki Kalevalan tarinat ovat lainaa. Silloin voi kysyä miksi me, sen paremmin kuin muutkaan kansat, olisimme omaksuneet nuo lainatarinat? Eikö voisi myös päätellä, että koska ne kertovat henkisistä totuuksista, niin ne ovat kaikkialla tällä planeetalla samat. Siksi tietäjät eri kansoista eri aikoina ovat pukeutaneet tietonsa ja näkynsä lähes samankaltaisiin henkisiin kuviin, mysteeriokuviin, jotka ovat meillekin Kalevalassa tarjolla.

Ne voivat auttaa meitä jokaista ymmärtämään paremmin omaa henkistä totuudenetsijän tietämme. Voimme tunnistaa itsessämme nuo Kalevalan henkilöhahmot, ottaa opiksi heidän virheistään, ja siten kulkea eteenpäin kohti sitä suurta päivää, Pohjolan häitä, jolloin saamme käydä yhteen oman sisäisen neitsyen tai yljän kanssa. Tämä taas tuo meidät jo rosenkreutziläisten kemiallisten häiden ja Uuden testamentin kuninkaan pojan häihin. Silloin Kalevala ja kristinusko osoittavat, että löivät käsi kätehen, sormet sormien lomahan, laulaen ihmisyyden suurta virttä.

Toimittajalta

Syyskuu 1921

Pekka Ervast

Takaisin Blavatskyn

Suomen Teosofisen Seuran julkaisema aikakauslehti, virkaveljemme "Teosofi" kertoo heinä-elokuun numerossaan jonkinlaisesta aatteellisesta hajautumisesta Amerikan Yhdysvaltojen Teosofisessa Seurassa. Mikäli lyhyestä uutisesta selviää, on siellä olemassa vähemmistö, jota nimitetään "Back to H. P. B." -liikkeeksi ja joka pyrkii herättämään jälleen eloon madame Blavatskyn aikuisen teosofisen hengen; tämän vähemmistön mielestä on arvattavasti Teosofisen Seuran nykyinen henki ja työsuunta poikennut alkuperäisestä, perustajien sille antamasta ohjelmasta. Ilmiö on muuten siksi mielenkiintoinen, että tahtoisimme kaikin mokomin tarkempaa selontekoa "Back to H. P. B." -liikkeen ohjelmasta ja päämääristä. Tällä kertaa saamme kuitenkin tyytyä siihen arvosteluun, minkä Teosofisen Seuran presidentti, Mrs. Annie Besant, on lausunut amerikkalaisen vähemmistön teosofisesta kannasta ja yleensä T. S:n korkeimman johdon suhtautumisesta kansallisissa seuroissa ilmeneviin erimielisyyksiin ja ristiriitoihin.

"Teosofin" mukaan sanoo näet T. S:n presidentti "Back to H. P. B." -liikkeestä seuraavaa: "Tämän liikkeen tarkoituksena on ilmeisesti ollut arvostella alhaiseksi teosofisten aatteiden myöhempiä ilmauksia, ikäänkuin edistyminen olisi harhaoppia ja haluttaisiin perustaa teosofinen oikeaoppisuus."

Nämä sanat, jotka näennäisesti ovat niin viattomia ja niin järkeen käypiä meikäläisille, jotka uskomme "kehitykseen", antavat paljon ajatuksen aihetta vakavalle totuudennetsijälle. Syrjäyttämällä sen seikan, että

olettavat Amerikan teosofisen vähemmistön alhaisen vaikuttimen elähttämäksi, huomaamme niihin sisältyvän seuraavat kolme väitettä: 1) teosofisten aatteiden myöhemmät ilmaukset osoittavat edistymistä alkuperäisiin nähden, 2) edistyminen ei voi olla harhaoppia, ja 3) edistyneet aatteet eivät vie oikeaoppisuuteen.

Mitä nyt ensimmäiseen väitteeseen tulee, että teosofisten aatteiden myöhemmät ilmaukset osoittavat edistymistä alkuperäisiin nähden, tekee mieleemme kysyä: tarkoitetaanko ilmausten muotoa vaiko niiden henkeä? Jos tarkoitetaan niiden muotoa, silloin saatamme mielihyvällä hyväksyä arvostelussa esitettyä näkökantaa. Kukaan ei ryhdy kieltämään Mrs. Besantin, Mr. Leadbeaterin, Mr. Sinnetin y. m. suuremmissa ansioita teosofisten oppien loogillisessa ja älyllisessä muovailussa ja järjestelyssä. Vasta Mrs. Besantin harjaantunut äly ja aito englantilainen järjestyskyky, vasta Mr. Leadbeaterin omaperäiset yliaistilliset tutkimukset, vasta Mr. Sinnetin taitava kynä loivat valoa "tasojen" ja "prinsiippien" hämärään itämaalaiseen järjestelmään, loivat kosmoksen niiden alkuperäisestä kaaoksesta, - mainitaksemme yhden esimerkin. Tosin voitaisiin huomauttaa juuri tämän esimerkin yhteydessä, että tasojen ja niiden atoomien ja prinsiippein positiivinen määrittely ja luokittelu on tehnyt teosofisen maailmankuvan jonkun verran niin sanoaksemme yliaistillis-materialistiseksi, mutta siitä huolimatta on tunnustettava, että teosofisten aatteiden ilmaisussa on tapahtunut huomattava edistys ja kehitys.

Onko näin ollen luultavaa, että Amerikan "Back to H. P. B." -liike on tarkoittanut palaamista joka kohdassa madame Blavatskyn aikuisiin muotoihin, sanontatapoihin ja termeihin? Emme, kuten sanottu, tunne tätä liikettä emmekä siis tiedä, mihin pyrkivät; jos heidän tarkoituksensa olisi palata

madame Blavatskyn muotoihin, olkoon se heidän asiansa. Mutta jos he eivät sitä tarkoita, koskee heidän pyrkimyksensä epäilemättä teosofista henkeä. Siltä tuntuu, että Mrs. Besantkin arvostelussaan on heitä käsitteänyt.

Jos siis Mrs. Besant ensimmäisessä väitteessään ei puhu muodollisista seikoista, vaan hengestä, sisältää hänen väitteensä seuraavan ajatuksen: teosofisten aatteiden myöhemmät ilmaukset osoittavat edistymistä alkuperäisiin nähden teosofisessa hengessä ja elämässä. Teosofinen henki on syventynyt ja laajentunut, se on kasvanut ja puhdistunut. Me ymmärrämme nyt paremmin kuin madame Blavatskyn aikana, mikä teosofia on ja mikä teosofinen liike on, - niin, ehkä Mrs. Besant itse ja Mr. Leadbeater esim. ovat henkevämpiä opettajia kuin H. P. Blavatsky aikoinaan? Amerikan teosofinen vähemmistö, joka tahtoisi palata madame Blavatskyn henkeen, harrastaa niin ollen taantumusta.

Tätä Mrs. Besantin väitettä on meillä kuitenkin täysi syy pohtia ja arvostella. Se sotii näet kaikkea sitä vastaan, mitä me yleensä olemme teosofiasta oppineet.

Näin olemme nimittäin oppineet: teosofinen liike on okkultinen liike, s. o. se on syntyisin Salaisesta Veljeskunnasta. Samalla tavalla ovat Salaisesta Veljeskunnasta kotoisin esim. kaikki suuret uskonnot. Vihitty opettaja on ensimmäisenä pannut jokaisen okkultisen liikkeen alulle. Hän ensimmäisenä alkuunpanijana on ollut liikkeen todellisen hengen läpäisemä ja elähtämä. Kuinka hän muuten olisi kestänyt ja voittanut ensimmäiset suuret esteet ja vaikeudet, jotka liikkeen tielle asettuivat? Kuinka hän muuten olisi kyennyt liikkeelle antamaan sen suunnan, sen ohjelman, sen tunnussanat, sen tarkoituksen?

Jos ei niin olisi, minkä tähden esim. puhuisimme palaamisesta kristinuskon alkuperäiseen henkeen? Miksi vetoaisimme

ensimmäiseen kristittyyn auktoriteettiin ja opettajaan, Jeesukseen Kristukseen? Onhan kaksi tuhatta vuotta kulunut Jeesuksen syntymästä: olemmehan siis ehtineet suunnattomasti kehittyä ja edistyä kristillisessä hengessä ja elämässä! Voimmehan me tietää paljon paremmin kuin Jeesus, mikä kristinuskon varsinainen henki on! Jos myöhempi aika aina on edistynyt entiseen verraten, silloin meidän on turha ottaa selvää kristinuskon alkuperäisestä hengestä ja tutkia Jeesuksen omaa elämänoppia. Turha on myös silloin teosofinen, vertaileva uskontotutkimuksemme.

Minkätähden itse asiassa teosofia alusta lähtien on teroittanut meille, että meidän pitää tutkia uskontojen alkuperäistä oppia juuri nähdäksemme, että nuo ensimmäiset suuret vihityt viisaat ovat opettaneet samaa kuin nykyaikainen teosofia? Minkätähden ei teosofia viitannut yksinkertaisesti nykyaikaisiin uskonnonmuotoihin, jos nämä ovat hengeltään edistyneempiä ja kehittyneempiä?

Siitä syystä - sen me tiedämme, - että teosofia pitkin matkaa on opettanut, että henkisen liikkeen alkuunpanija aina on ollut seuraajiaan viisaampi - jollei muodollisesti, niin joka tapauksessa henkisesti katsoen. Sanoohan H. P. Blavatskykin nimenomaan "Teosofian avaimessa" tehneensä työtä - "ei omaksi huviksemme, vaan ainoastaan koska toivomme saavamme kasvattaa muutamia yksilöitä toteuttamaan työtämme ihmiskunnan puolesta *alkuperäisen ohjelman mukaan.*"

Nyt on tietysti joka uskonnossa ja joka henkisessä liikkeessä tapahtunut edistystä ja kehitystä. Onhan liike kasvanut ja laajentunut. Ovathan uskonnot voittaneet puoleensa kokonaisia kansoja ja valtakuntia. Muodollisesti katsoen edistys ei siis ole harhaa. Mutta kun Mrs. Besant toisessa väitteessään sanoo, että "edistymisen ei voi olla harhaoppia", täytyy sitäkin lausetta pohtia ja ar-

vostella totuudenetsijän vakavuudella.

Se on tietysti tosi, jos se tarkoittaa edistymistä hengessä. Mutta koska semmoista edistystä on muodollisesti nähty? Ja onko semmoinen edistys edes muodollisesti mahdollinen? Eikö henki aina ole sama? Edistyminen hengessä ei merkitse, että henki muuttuisi, edistyminen hengessä merkitsee vain, että ihmisyksilö yhä enemmän ja enemmän täyttyy alkuperäisellä hengellä. Edistyminen kristinuskon hengessä on sitä, että ihminen kasvaa yhä enemmän Kristuksen kaltaiseksi, yhä enemmän täyttyy Kristuksen hengellä, mutta ei suinkaan sitä muuta. Edistyminen teosofian hengessä on sitä, että yhä selvemmin ymmärrämme, mitä madame Blavatsky on opettanut ja tarkoittanut, mihin hän on pyrkinyt ja tähännyt (tai Mestarit hänen välityksellään), mutta ei suinkaan sitä, että muuttaisimme H. P. B:n alkuperäistä ohjelmaa. Voimmehan luoda uuden liikkeen, mutta jos tahdomme jatkaa H. P. Blavatskyn teosofista työtä, on meidän pysyttävä alkuperäisessä inspiratsiossa.

Tämä alkuperäinen inspiratsioni on joka henkisessä liikkeessä sitä tärkeämpi, koska se on ainoa, joka estää oikeaoppisuuden muodostumista. Oikeaoppisuus ei koskaan ole syntynyt siten, että uskollisesti ollaan seurattu alkuperäisen Mestarin jälkiä. Oikeaoppisuus on aina syntynyt silloin, kun alkuperäisestä inspiratsioonista ollaan poikettu. Mrs. Besantin kolmas väite, että ”edistyminen ei vie oikeaoppisuuteen”, pitää paikkansa ainoastaan siinä tapauksessa, että edistyminen merkitsee kasvamista alkuperäisessä hengessä ja alkuperäiseen henkeen. Sillä muuten olemme historialta nähneet, että edistyminen ja kehitys on joka uskonossa ja joka henkisessä liikkeessä johtanut oikeaoppisuuteen. Kehitys on tuonut mukanaan kirkon - ja kirkko on oikeaoppisuuden työssija.

Olemme täten joka kohdassa joutuneet

katsantokantaan, joka on suoranaudessa ristiriidassa Mrs. Besantin arvostelun kanssa. Sillä emme tietenkään ole tahtoneet puolustaa Amerikan teosofista vähemmistöä, jonka näkökantoja emme tunne. Olemme puhuneet puhtaasti periaatteellisesti.

Äänemme ei tosin kauas kuulu emmekä puheellamme paljoakaan aikaansaa. Mutta olemmepahan sanoneet sanottavamme.

”Joka Loputtoman näkee kaikessa,
näkee Jumalan.
Joka näkee vain Piirin,
näkee vain itsensä.”

”Kuten kukaan ei tuttuja maita
matkaten voi löytää
tuntematonta, niin ei
Ihminen jo hankitusta tiedosta
voi hankkia enempää; sitä varten on
universaalinen Runon Genius
olemassa.”

William Blake

Kolme neitoa

Aija Tuukkala

Kalevalan avaimen kolmannessa osassa Ruusu-ristin perustaja-johtaja Pekka Ervast kääntelee okkulttispsykologisella eli käytännöllissoteriologisella avaimella Kalevalan sisäistä vertauskuvastoa. Kreikaksi ”soter” merkitsee ”vapahtaja”, se on Kristuksen lisänimi. Kalevalan lukko aukeaa kääntämällä avainta sisäänpäin, Kristusta kohti. Kalevalan mytologinen vertauskuvasto herättää henkiin meissä olevia sisäisiä voimia. Sisäiset voimat kuvaavat käytännöllisiä luonnonvoimia, jotka aktivoituvat vihkimystilanteessa. Kalevalaisen okkultismin eettinen johtajuus on ihmisen kehitys, se sisältää ihmisen täydelliseksi tulemisen mysteerin.

Kalevalaa kannattaa siis etsiä itsemme sisältä. Se on haravoitava, koottava palasista ja voideltava eläväksi – kuten Lemminkäisen äiti tekee. Me itse teemme Kalevalan eläväksi. Olemme itse elinvoimainen yhteys Kalevalan mysteereiden ja nykypäivän välillä.

Kalevalan mytologisessa rakenteessa ilmenee monta mielenkiintoista kolminaisuutta. Tässä alustuksessa tarkastelen yhtä niistä. Seppo Ilmarisella on kolme neitoa: Pohjan neito, kultainen neito ja Pohjan neidon nuorempi sisarneito. Kaikki neidot liittyvät vihkimykseen.

Kalevalassa vietetään Pohjan neidon ja

seppo Ilmarisen häitä. Häät ovat vanha vertauskuva vihkimyksen mysteereistä. Matteuksen evankeliumissa vietetään kuninkaan pojan häitä ja niitä verrataan taivasten valtakuntaan. Kalevalais-mytologisessa traditiossa Pohjola on vihkimyspaikka. Siellä läpikäydään mysteerivihkimys eli yhdytään korkeampaan tajuntaan, korkeampaan miinään, sisätajuntaan jonka vertauskuvana on Pohjan neito.

Kalevala etenee loogisesti ylhäältä alas päin. Sankarkolmikosta ensimmäisenä tietäjä Väinämöinen, jumalallisen tahdon (aatma) vertauskuvana, kosii Pohjan neitoa ja suorittaa ansiotöitään. Toisena kosintavuorossa on Lemminkäinen jumalallisen rakkauden (buddhi) vertauskuvana. Heistä kumpikin epäonnistuu kolmannessa ansiotyössään. Vasta kolmantena vuorossa on Ilmarinen jumalallisen tiedon (ylempi manas) vertauskuvana.

Ilmarinen kulkee tiedon sisäistä itsekasvatustietä. Hän edustaa mentaalisia kykyjämme, joita meidän tulee kehittää ennen kuin voimme astua salaiselle vihkimyksen tielle. Tiedon kehitystien kulkijana Ilmarinen kuulee Pohjan neidosta suoraan tietäjä Väinämöiseltä. Lisäksi Väinämöinen paljastaa Ilmariselle, että Pohjan neidon omaksi saaminen edellyttää Sammon takomista.

Ensimmäistä kertaa Ilmarinen meni Pohjolaan Väinämöisen avulla, mutta toista

Kalevalan lukko aukeaa kääntämällä avainta sisäänpäin, Kristusta kohti. Kalevalan mytologinen vertauskuvasto herättää henkiin meissä olevia sisäisiä voimia. Sisäiset voimat kuvaavat käytännöllisiä luonnonvoimia, jotka aktivoituvat vihkimystilanteessa.

Kalevalaa kannattaa siis etsiä itsemme sisältä.

**Se on haravoitava, koottava palasista ja voideltava eläväksi -
kuten Lemminkäisen äiti tekee.**

Me itse teemme Kalevalan eläväksi.

kertaa hän pääsee Pohjolaan omilla taidoillaan, sillä hän on jo takonut Sammon. Takomisen jälkeen Ilmarinen palaa Kalevaan pahoilla mielin, sillä Pohjan neito ei vielä suostunut hänen kosintaansa. Toiselle kosintaretkelle Ilmarinen lähtee vasta sitten kun saa tietää, että myös Väinämöinen on lähtenyt kosimaan Pohjan neitoa. Tieto eli Ilmarinen seuraa jälleen tahtoa eli Väinämöistä. Ilmarinen tekee yksinäisiä urotekojaan, mutta kalevalainen mysteeri varmistaa ja opettaa, että tiedon voimaa ei voi käyttää ilman korkeamman eli jumalallisen tahdon lupaa.

Ennen kosintamatkalle lähtöä Ilmarinen puhdistaa saunassa itsensä loistavan valkeaksi. Hän pukeutuu häävaatteisiin, vyöttää itsensä kultaisella vyöllä ja lähtee maata myöden matkaan. Kolmantena päivänä Ilmarinen tavoittaa Väinämöisen, joka matkaa vettä pitkin ja saapuu ensiksi perille. Jälleen jumalallinen tahto johdattaa Ilmarista. Pohjolan emäntä vaatii tyttärensä menevän puolisoiksi Väinämöiselle, mutta Pohjan neito on viaton ja lupaukselle uskollinen. Vastoin äitinsä tahtoa hän sanoo menevänsä Ilmarisen puolisoiksi.

Väinämöinen on Pohjolassa Ilmarisen ansiotöiden aikana, sillä jumalallinen tahto on aina läsnä puhdistuksen tiellä valmistauduttaessa vihkimykseen. Vasta Pohjan neidon ja Ilmarisen kihlautumisen jälkeen Väinämöinen matkaa takaisin Kalevaan. Luonnollisesti Väinämöinen kutsutaan juhlavieraaksi myös Pohjolan häihin. Kannattaa tarkkailla missä Sampo on silloin

kun Ilmarinen (ja Lemminkäinen) kosii Pohjan neitoa? Sampo on tietenkin samassa paikassa kuin neito – Pohjolassa. Myös Pohjolan häiden aikana Sampo on edelleen Pohjolassa.

Vihkimystä edeltävä kihlausruno (19. runo) on juhlallinen kuvaus siitä, kuinka jumalallinen järki eli koillisesta liitävä kotka ottaa mukaansa Pohjolan kauneimman neidon. Kihlauksen jälkeen aletaan valmistella vihkimysjuhlaa. Häiden lisäksi myös uhri on vanha vertauskuva vihkimyksen mysteeristä. Kalevalaisissa mysteereissä tätä kuvaa Pohjolan härän uhraaminen. Myös kuninkaan pojan häissä teurastetaan härkä, ja siitä valmistetaan hääateria.

Härkä on mytologinen vertauskuva jumalallisesta luovasta voimasta, joka on fyysisessä kehossa kahlittuna sukupuoli-voimaksi ja joka uhrataan vihkimyksessä jumalalliseen käyttötarkoitukseensa. Se voidaan kuitenkin uhrata vain Pohjolassa eli fyysisellä tasolla ja fyysisen elämämme aikana. Härkä voidaan uhrata vasta sitten, kun Sampo on taottu, kun ansiotyöt eli puhdistuksen tie on suoritettu ja Pohjan neito kihlattu. Härkä on kooltaan valtava, mutta se on tuotava Pohjolaan eli fyysiselle

tasolle. Vallaton härkä saadaan talutetuksi Pohjolaan tarttumalla sitä kiinni suoraan sarvista. Pohjolassa etsitään Ison härän kaatajaa ensin pitkin Turjan maita ja Tuonelaa, mutta kaataja nouseekin merestä. Hän on musta mies, joka kultaisella veitsellään teurastaa härän juhla-ateriaksi Pohjolan häihin, ja myös härästä saatu seitsemän veneellistä verta nautitaan Pohjolan kuuluisimmissa pidoissa (Kalevala 20:100-117).

Härän teurastamisen jälkeen Kalevalassa seuraa oluen valmistuksen mysteerin paljastaminen. Kun luova voima eli Pohjolan härkä on saatu organisoitua jumalalliseen käyttötarkoitukseen, se nousee oluena päähän, kuten pitääkin. On aika humaltua hengen voimalla. Kalevalassa Pohjolan häitä kutsutaan myös Jumalisten juomingeiksi. Kaikki oluen valmistamiseen tarvittavat luonnonantimet kaipaavat ”yhtehen yhtymistä”. Pohjolan emäntä saa Kalevasta oluen valmistusohjeen ja valmistaa hääoluen. Oluen valmistamiseen tarvitaan myös kalevalainen sielulintu, mehiläinen. Tuo sama myyttinen mehiläinen, jonka avulla Lemminkäisen äiti kokoaa poikansa tämän kuoleman jälkeen. Mehiläinen tuo kultaisen kukan kuvusta mettä ja saa oluen käymään eli herättää sen henkiin. On huomionarvoista että hääolut on väriltään punaista ja sen lisäksi Pohjolan emäntä valmistaa myös leivän. Olisiko tässä sittenkin kalevalaiseen vihkimykseen liittyvää ehtoollisen vertauskuvastoa?

Kalevala kuvaa morsianta itketettäessä, että Pohja neito on ennen häitään puolinen. Neito tietää saavansa luopua kaikesta vanhasta, myös perheestään ja pahoista tavoistaan, sillä aivan kaikki ”tulehen tuomitahan” (Kalevala 23:325-328). Pohjan neitoa valmistellaan hartaasti, hänet itketetään, lohdutetaan, hunnutetaan ja opastetaan matkaan. Myös Ilmariselle annetaan ohjeet morsiamen hyvästä kohtelusta.

Kalevalan mytologiseen Pohjan neidon draaman toteutumiseen tarvitaan kuitenkin myös neljäs sankari. Siihen tarvitaan Kullervo, sillä juuri hänen tehtävänä on surmata Pohjan neito.

Esoteerisesti tarkastellen tämä merkitsee sitä, että ensimmäisen vihkimyksen tulos voi hävitä, se otetaan pois tietoisuudesta.

Kalevalan mytologiassa Pohjolan häihin kutsutaan koko Pohjolan ja koko Kalevan kansa lukuun ottamatta Lemminkäistä, mutta senhän jo tiedämme, että Lemminkäinen tulee aina kutsumattakin, hän kun kulkee intuitiivisesti hengen palavan tulen johdattamana. Lemminkäinen on kuninkaan pojan häiden mies, jota ei ole puettu häävaatteisiin. ”Monet ovat kutsutut, mutta harvat valitut” (Matt. 22:14).

Sekä Pohjolan että kuninkaan pojan häät on tarkoitettu ”rahvahan ravitsemiksi” (Kalevala 20:15) ja niihin kutsutaan koko rahvas, myös kaikki rekirujot ja rammat. Kalevalan esoteriassa tämä merkitsee sitä, että vihkimyksessä silmämme aukeavat ja näemme paljaana todellisen olemuksemme, näemme myös oman itsekkyytemme ja pahuutemme, sillä näemme jumalalliseen ymmärrykseen vihityn rehellisen Ilmarisen silmin. Meille paljastuu fyysisen elämämme tarkoitus, mikään meissä oleva paha ja itseks ei suin surminkaan voi pysyä salassa sisällämme. Kaiken on tultava fyysisen tason päivänvaloon siitä syystä, että me sen voittaisimme, että ymmärtäisimme niiden opettaman läksyn.

Kun Ilmarinen astuu vihittäväksi Pohjolan suureen tupaan, hän tervehtii ensin juhlallisesti Jumalaa. Maagillisten voimien vartijana Pohjolan emäntä ottaa Ilmarisen vastaan ja haluaa nähdä hänen silmänsä. Pohjolan emännän käskystä tuli tuodaan tuohuksella Ilmarisen luokse. Loistava tuli valottaa Ilmarisen silmät, kirkastaa hänen kasvonsa ja Pohjolan emäntä varmistuu Ilmarisen olevan valmis asetettavaksi kunnia-paikalle punaisen pöydän taakse.

Kaikkia Pohjolan häiden vihkimiseen liittyviä seremonioita johtaa Pohjolan emäntä. Varsinaista vihkiseremoniaa Kalevala ei kuitenkaan paljasta, ainoastaan sen että Ilmarinen valaistaa ja Pohjan neito asetetaan Ilmarisen rekeen eli Ilmarisen fyysiseen käyttövälineeseen. Kautta koko Kalevalan uroot ovat houkutelleet neitoja rekiinsä ja neidot ovat hangoitelleet rekeen astumista. Kun Pohjan neito on hyvästellyt kultaisen kotinsa, kaappaa Ilmarinen hänet kuin itsestään selvästi rekeensä ja he matkaavat kotiin Kalevaan, jossa heidät otetaan juhlallisesti vastaan. Lokka, Ilmarisen äiti ylistää poikaansa vallan voittaneena kuninkaana. Liitto alemman ja korkeamman minän vä-

Pohjan neito kuolee, sillä vihkimyksen jälkeen meissä oleva korkeampi minä sulautuu monadiin, se palaa jumalalliseen ykseyteen aivan kuten kuolemanjälkeisissä tiloissa.

lillä solmitaan Pohjolassa eli sisätajunnassa, jonka jälkeen yhteinen koti on Ilmarisen koti Kalevassa eli Ilmarisen päivätajunta. Vihkimyksen jälkeen tietäjä Väinämöinen laulaa ylevän kiitoslaulun koko hääkansalle. Hän laulaa Luojan tahdosta, joutsenista, uudesta linnasta sekä kullasta ja hopeasta.

Kalevalan mytologiseen Pohjan neidon draaman toteutumiseen tarvitaan kuitenkin myös neljäs sankari. Siihen tarvitaan Kullervo, sillä juuri hänen tehtävänä on surmata Pohjan neito. Esoteerisesti tarkastellen tämä merkitsee sitä, että ensimmäisen vihkimyksen tulos voi hävitä, se otetaan pois tietoisuudesta. Saamme kohdata koko maailman surun ja kärsimyksen. Kalevalaan tulee hiljaisuus, ei kuulu pajasta kalke - kuuluu vain Ilmarisen itku – Pohjan neito on kuollut! Ilmarinen ei tiedä mitä tehdä. Hän ei osaa käyttää vanhoja työkalujaan. Myös tämä kuuluu jumalalliseen suunnitelmaan ja merkitsee etenemistä henkisellä tiellämme.

korkeampi minä sulautuu monadiin, se palaa jumalalliseen ykseyteen aivan kuten kuolemanjälkeisissä tiloissa. Saamme taas uudestaan kaivata, uudestaan etsiä ja uudestaan löytää, kuten Ilmarinen joka takoo

Sisätajunta on kuin Jumalan tahto, jota mikään ei saa rajoittaa.

Ei edes vihkimys. Korkeampi minä pysyy ilmenemättömänä jos se ei voi käyttää välineenään ainetta ja muotoa.

Pohjan neidon tavoin se vetäytyy pois päivätajunnasta, jotta alkaisimme jälleen etsiä sitä, jotta laajentaisimme kokemusta siitä.

Ilmarinen vihitään pyhään liittoon Pohjan neidon, salatajuisen minuutensa kanssa. Kalevalan esoteriassa tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että vihkimyksen jälkeen olisimme päivätietoisesti fyysisellä tasolla koko ajan yhtä korkeamman tietoisuutemme kanssa tai että tietäisimme kaikki sen ominaisuudet ja kyvyt. Pohjan neito kuolee, sillä vihkimyksen jälkeen meissä oleva

Kultaisen neidon. Kultainen puoliso on muistissa oleva kuva yhteydestä, saavutetusta vihkimyksestä ja täydellisyydestä. Kultainen kuva ei kuitenkaan tyydytä Ilmarista, hän ei saa siihen henkeä. Ilmarinen palaa Väinämöisen luo ja tarjoaa Väinämöiselle kultaista luomustaan, vaan eihän Väinämöinen sitä huoli. Hän ei kultia kumarra. Jos ihminen luo itsekkäästi itsestään pyhi-

Onneksi Kalevala opettaa, että on mytologinen mahdollisuus jäädä neitojen pauloihin, edes Pohjan neidon pauloihin. Kehityksemme on kuljettava eteenpäin.

myksen, ei meissä oleva jumalallinen tahto ota sitä vastaan. Ei Jumala sitä tahdo.

Aine ja muoto pysyvät itsekkyyden pimentäminä jos korkeampi minä ei niitä valaise. Kun etenemme kehitystiellämme omaa voimalinjaamme myöden, alkaa sisätajunta yhä kirukkaammin ilmentyä päivätajunnassamme. Sisätajunta on ääretön ja sen tulee saada ilmentyä vapaasti. Sisätajunta on kuin Jumalan tahto, jota mikään ei saa rajoittaa. Ei edes vihkimys. Korkeampi minä pysyy ilmenemättömänä jos se ei voi käyttää välineenään ainetta ja muotoa. Pohjan neidon tavoin se vetäytyy pois päivätajunnasta, jotta alkaisimme jälleen etsiä sitä, jotta laajentaisimme kokemusta siitä. Tai että se ei olisi enää kokemus tai edes kokemuksen kuvaus, vaan että itse olisimme korkeamman minän ilmennys suoraan ja välittömästi. Että olisimme elävä yhteys.

Ihmiskunnan on pitänyt etäännyttä jumalallisista olemuspuolistaan, jotta johtaisimme luomistyön eteenpäin seuraavalle asteelle. Tämä luomisen seuraava aste on itsetiotoisuuden saavuttanut eli jumalallisuudesta tietoinen fyysinen ihminen. Eettisellä itekasvatustiellä heräämme tietoisiksi siitä, että meidän on jatkettava jumalien luomistyötä.

Kultaisen neidon pois heitettyään Ilmarinen lähtee uudelleen Pohjolaan kosimaan Pohjolan toista tytärtä. Hän herättää itsessään olevia sisäisiä, okkultisia voimia. Imar-telematon Ilmarinen pyytää Pohjolan nuorempaa tytärtä puolisoikseen, ryöstää hänet

vastoin tahtoa ja lopulta kyllästyy häneen, kun neito pettää hänet. Tässä yhteydessä Ilmarinen herättää sisäiset voimansa pakolla. Hän ryöstää väkivalloin Pohjolan nuoremman tyttären ja tietenkin tulee petetyksi. Ilmarinen toimii kuten taannoin veli Lemminkäinen saarellaan. Tässä kodassa Kalevalaa Ilmarinen ainoan kerran turvautuu loitsimiseen ja manaa pikkusiskon lokiksi luodolle. Samoin vihitty etsii monin tavoin, mutta huomaa heti, että psyykkiset voimat voivat olla väkivaltaisia ja voivat johtaa harhaan. On opittava erottamaan toisistaan maagisen musta ja maagisen valkoinen. Ilmarinen palaa jälleen Väinämöisen luo, saa yhteyden sisätajuntaansa ja muistaa Sammon suuruuden.

Sankarkolmikron tavoin myös kalevalainen neitokolmikko kulkee ylhäältä alas päin; Pohjan neito, kultainen neito ja pikkusisko. Neidot kuljettavat meitä kujeillen ja me menemme Ilmarisen tavoin totisesti täysillä mukana. Pohjan neito käyttäytyy ylevästi kuin ylempi manas. Kultainen neito on kylmä ja hengetön, aivan kuin alempi manas. Pikkusisko on petollinen ja räähky vetisellä luodollaan kuten astraali. Onneksi Kalevala opettaa, että on mytologinen mahdollisuus jäädä neitojen pauloihin, edes Pohjan neidon pauloihin. Kehityksemme on kuljettava eteenpäin. Todellista jumalallista tietoa voi saada vasta vihkimyksen eli Pohjolan häiden jälkeen. Kannatti tarkkailla Sammon sijaintia – eikö vain? Alusta alkaen Sampo ja Pohjan neito ovat kytketyt

yhteen. Fyysisten elämiemme eli Pohjolan
retkien päämäärä ei siis olekaan nuo kuu-
luisat häät, vaan Sammon ryöstö.

Lähde:

Pekka Ervast: Kalevalan avain, luvut 25, 26
ja 27

Kuvitus: Akseli Gallen-Kallelan maalauksia

Odottaja

Herra, luoksesi tahdoin,
kättäni kurkotin.
Minkäs sille mahdoin,
että pois jo putosin

uuvuin jo puoleen matkan.
Saavuttamattoman
luokses mitenkäs jatkan?
En mitenkään. Odotan.

Minän on oltava aivan
vaiti, paikallaan,
minässä tunnonvaivan
kohdalla odotetaan.

Tietköön löytäjä suuri;
etsi en, tähän jään.
Kaipaajat, perinjuurin
köyhät, löydetään.

Aaro Hellaakoski
Huomenna seestyvää 1953

Hunnun takaa: Ilma

Sauli Siekkinen

Ilma kuuluu lähes jokaisen vanhan maailmanselitysoopin peruselementteihin. Esisokraattiset filosofit tunsivat useita *archai* eli peruselementtejä kunnes Empedokles (495–435 e.a.a.) supisti niiden määrän neljään: maa, ilma, tuli ja vesi. Kreikkalaisilla oli kaksi sanaa ilmalle: ”aer” tarkoittaa ilmakehän alempaa osaa kun taas ”aether” pilvien yläpuolista. Platon sijoitti ilman tulen ja veden väliin ja yhdisti siihen oktaedrin, kahdeksasta kolmiosta koostuvan kappaleen. Aristoteles taas erotti toisistaan alemman ilman ja ylemmän eetterin.

Hänen mukaansa jälkimmäinen kuuluu ainoastaan taivaaseen, missä se muodostaa tähtien välisen tilan. Neljä karkeampaa elementtiä sijaitsevat sitä vastoin aurinkokunnan planeettojen välisissä tiloissa. Aristoteles yhdisti ilmaan kaksi ominaisuutta, kuumuuden ja kosteuden, minkä vuoksi myöhemmin kreikkalainen lääketiede yhdisti sen vereen, joka ruumiinnesteistä jakaa nuo samat kaksi ominaisuutta. Nuo ominaisuudet yhdistettiin keski-ajalla lisäksi kevääseen ja sangviiniseen temperamenttiin. Myös hermafrodiitin (kaksisukuisen) katsottiin edustavan ilmaa, sillä siinä yhdistyvät miehinen kuuma ja naisellinen kosteus.

Viimeinen esisokraatikoista, Diogenes Apollonialainen, yhdisti ilman älyyn ja sieluun (psyche). Hän uskoi ilman olevan kaiken olevaisen lähde ja kaikkien muiden aineiden olevan johdettuja siitä joko tiivistymisen tai ohentumisen seurauksena. Harventuessaan ja kuumetessaan ilma muuttuu tuleksi ja jäähtyessään ja tiivistyessään taas vedeksi. Sama ajattelu tunnetaan myös varhaisemmalla esisokraatikolla Anaksimeneella, mutta Diogenes Apollonialainen uskoi ilmalla olevan myös älyä — ”ilma joka liikutti ei ainoastaan yllyttänyt, vaan myös ohjasi. Ilma oli kaiken olevaisen alkuperänä välttämättä ikuinen, katoamaton aine, mutta sieluna se oli väistämättä varustettu tietoisuudella.”

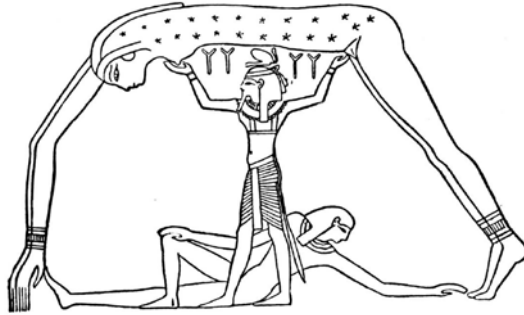
Alkemiassa ilma ei ole itsenäinen elementti vaan se on syntynyt tulen ja veden liitosta. Ilmassa yhdistyvät noiden molempien hallitsevat ominaisuudet eli tulen kuumuus ja veden kosteus. Samalla ilma edustaa tietoisuuden ilmenemistä materiassa. Siinä yhdistyvät tulen ja veden sielut, ja tämän tietoisuuden eristäminen aineesta on yksi alkemian tehtävistä. Ilman avulla saadaan noiden kahden elementin ominaisuudet hallintaan.

Ilman symboli muodostuu tulta symboloivasta kärki ylöspäin olevasta kolmiosta ja vaaka-suorasta halkaisijasta. Halkaisija kertoo, että ilma esiintyy sekä kiinteässä että liikkuvassa muodossa, joista kiinteää olomuotoa on enemmän. Nämä kaksi edustavat tulen ja veden olomuotoja.

Egyptiläisillä ilman jumala Shu ja hänen sisarpuolionsa kosteuden jumalatar Tefnut syntyivät suoraan luojajumala Atumista ennen muita jumalia. Heidän liitostaan syntyivät taivaan jumalatar Nut ja maan jumala Geb. Shu symboloi myös vahvuutta, sillä hänen tehtävänsä oli kannatella taivasta ja se irrallaan maasta. Shu suojeli myös kuolleen sielua tämän matkalla ilman halki kohti tuonpuoleista.

Vanhassa Testamentissa esiintyy vain kerran ilmaa tarkoittava heprean sana ”ruah” (Job 41:8). Muualla käytetään sanaa ”shamaiim”, joka on yleensä käännetty taivaiksi. Ilman huitominen (1. Kor. 9:26) tarkoittaa hyödytöntä ponnistelua.

Astrologiassa ilma edustaa älyä ja kommunikaatiota. Ilman hallitsemia merkkejä ovat Kaksoiset, Vaaka ja Vesimies. Ilmaelementti hallitsee myös syntymäkartan 3., 7. ja 11. Huonetta. Ilman hallitsevat ihmiset kykenevät abstraktiin ajatteluun ja toisen asemaan asettumiseen. He näkevät asioiden kaikki puolet ja pystyvät löytämään puolueettomia ratkaisuja. Elementin luonteen mukaisesti ilma merkitsee myös liikkuvuutta sekä kiintokohdan puutetta, mikä ihmisellä voi ilmetä päättämättömytenä, ailahtelevuutena sekä kyllästymisenä rutiineihin. Ilman hallitsemilla ihmisillä on runsaasti ideoita mutta he eivät aina onnistu viemään niiden toteutusta loppuun saakka. Sosiaalisen luonteensa mukaisesti ilmamerkit etsivätkin apua muilta ihmisiltä suunnitelmiansa toteuttamiseen. Usein he myös uskovat olevansa oikeassa ja pahimmillaan saattavat olla manipuloijia.

Muusat

Aloittakaamme siis muusista, joiden laulu ilahduttaa Olympoksessa isä Zeuksen avaraa sydäntä, kun he yhteen ääneen kertovat siitä mikä on, mikä tulee olemaan ja mikä on ollut.

Väsymättä virtaa heidän huuliltaan suloinen ääni, joka leviää kuin liljan terälehdet ja tuo iloa isä Zeuksen, ukkosenjylyn, saleihin. Olympoksen lumiset huiput ja kuolemattomien kodit vastaavat siihen kaiullaan.

On muusien ja kauas ampuvan Apollonin ansiota, jos joku on maan päällä laulaja tai kitansoittaja, mutta kuninkaat ovat Zeuksesta.

Onnellinen se, jota muusat rakastavat. Hänen huuliltaan virtaa suloinen puhe. Ihminen voi surussaan kuihduttaa sydämensä murehtimalla, vaan kun runolaulaja, muusien palvelija, laulaa menneiden sankarien urotöistä ja Olympoksen autuaista jumalista, unohtaa hän pian synkkyden eikä enää muista murheitaan.

Maailman synty

Ensimmäisenä syntyi Khaos, sitten laajapovinen Gaia, ikuinen, luja asuinsija, ja pimeä Tartaros avaran maan syvimpään sopukkaan,

ja kuolemattomista jumalista kaunein, jäsenet raukeuttava Eros, joka päihittää järjen ja vakaat aikomukset ihmisten ja jumalten sisimmässä.

Hesiodos: Jumalten synty

Pellervoinen, pellon poika

Rauno Rinkinen

Tätä kirjoittaessani muistin erään unen, jonka näin muutama vuosi sitten. Unessa kotini viereisestä metsästä tuli Pellervoinen, pellon poika hirven selässä ratsastaen, ja hänen mukanaan oli metsän eläimiä (kettuja, hirviä, peuroja, jäniksiä, lintuja ja kaikenlaisista metsän asukasta). Pellervoinen puhui heidän kaikkien puolesta ja pyysi minua kertomaan ihmisille, kuinka me heitä sorsamme ja heikennämme heidän elinmahdollisuuksiaan. Hänen puheestaan kuului suuri huoli luonnon tulevaisuudesta.

Pellervoinen, pellon poika – tai Sampsu Pellervoinen – on Kalevalassa ja vanhassa suomalaisessa mytologiassa eräänlainen haltija tai jumalolento, joka kylvää maan kasvillisuuden, metsät, suot, ahot ja kivikot. Joissakin kansanrunoissa kylvö suoritetaan Sammon murusten avulla. Lönnrotin kokoamassa Kalevalassa kylvö tapahtuu jo ennen Sammon takomista. Molemmat versiot ovat mielestäni oikeita, jos ymmärrämme Sammon henkiseltä kannalta, kuten sen on esittänyt Pekka Ervast. Se on silloin ikuisen käyttöväline eli Sampo-ruumis, joka meidän tulee takoa, kuten sen ovat valmistaneet meitä ennen Valkoisen Veljeskunnan jäsenet, jotka ovat sen viisauden tälle planeetalle muualta tuoneet. Kylvötoissa Sampsaa auttaa joidenkin runojen mukaan Vennon härkä Uljamoinen, joka kyntää maat ja suot.

Kansanperinteessä Sampsu (Karjalassa Sämpsä) on hedelmällisyyden jumala, joka on herätettävä joka kevät. Inkeristä peräisin olevissa Sampsan herätysrunoissa on tästä erilaisia versioita. Näitä runoja on rituaalisesti esitetty ja näytelty ns. Ukon

vakkajuhlissa kesä–heinäkuun tienoilla (juhannuksen aikaan). Suomalaisessa kansanperinteessä etsitään Sampsan herättäjää, että hän nousisi kastelemaan kasveja ja hedelmöittämään peltoja.

Näitä herättäjiä ovat talvityttö, kevättyttö ja kesätyttö, joista vasta viimeinen eli kesätyttö saa Sampsan heräämään vuoteeltaan pellolta, metsästä tai saaresta.

Joissain runoissa Sampsu liitetään jonkinlaisiin hedelmällisyyskultteihin, jotka liittyvät sitten tuohon kylvötyöhön. Eri tutkijat ovat löytäneet samankaltaisuuksia muistakin kulttuureista ja pitävät näitä tarinoita jopa lainatavarana – jokainen oman käsityksensä mukaan.

Sampsaan on myös yhdistetty Inkerin ja Karjalan sämpsykkä eli sämpsäheinä, joka oli kevään ensimmäisiä kasveja.

“Ja Jumala sanoi: ‘Kokoontukoot vedet taivaan alla yhteen paikkaan, ja näkykään kuiva maa’, ja niin tapahtui. Ja Jumala nimitti kuivan maaksi ja vetten kokoukset hän nimitti mereksi, ja hän näki, että se oli hyvä. Ja jumalat sanoivat: ‘Vihannoikoon maa ja kasvattakoon ruohon, jossa siemen on, ja hedelmälliset puut, jotka hedelmän kantavat lajinsa jälkeen.’ Ja maa synnytti kaikenlaisia ruohoja, ja se oli kolmas päivä.”

Suomalaisten kansalliseepoksessa Kalevalassa maailma syntyy munasta ja veen emo luo meren rannat, matalikot ja syvänteet. Väinämöinen syntyy myös veden emosta ja ajautuu puuttomalle maalle, johon sitten Sampsu Pellervoinen saapuu “maita kylvämähän, toukoja tihittämähän”.

*Kylvi maita kyyhötteli,
Kylvi maita, kylvi soita,
Kylvi auroja ahoja,
Panettavi paasikoita.
Mäet kylvi männiköiksi,
Kummut kylvi kuusikoiksi,*

*Kankabat kanervikoiksi,
Notkot nuoriksi vesoiksi.
Noromaille koivut kylvi,
Lepät maille leyhkeille,
Tuomet kylvi tuortehille,
Raiat maille raikkaille,
Pihlajat pyhille maille,
Pajut maille paisuville,
Katajat karuille maille,
Tammet virran vieremille.
Läksi puut ylenemähän,
Vesat nuoret nousemahan;
Kasvoi kuuset kukkalatvat,
Lautui lakkapäät petäjät,
Nousi koivupuut noroilla,
Lepät maille leyhkeillä,
Tuomet mailla tuorehilla,
Katajat karuilla mailla,
Katajahan kaunis marja,
Tuomehen hyvä he'elmä.*

Aivan kuten Raamatun luomiskertomuksessa, samoin Kalevalassa luodaan maapalolle kasvillisuus ennen ihmisiä. Väinämöinen tässä luomisessa edustaa jonkinlaista jumaluutta.

Vanhat suomalaiset uskoivat erilaisiin luonnonhenkiin, maan haltijoihin, veden vellamoiisiin, tonttuihin ja keijukaisiin. Ylinnä kaiken oli Ukko ylijumala, jolta apua tarvittaessa anottiin, kuten Kalevalan sankarit Väinämöinen, Ilmarinen ja Lemminkäinen retkillensä lähtiessään. Vanhoilla suomalaisilla oli myös pyhät lehtonsa, joissa he kääntyivät korkeampien voimien puoleen tai uhrasivat haltijoille ja luonnonhengille. Itse luontokin nähtiin elävänä, ja sen kanssa tuli elää sovussa antaen ja saaden tarpeen mukaan. Ehkäpä muistona ja tietona tästä on säilynyt uskomus, että kasveille ja kukille pitää puhua ja antaa rakkautta.

Suuri tammi

Väinämöinen saapuu katsomaan Pellervoisen

sen kylvämiä, ja huomaa että *yksi on tammi taimettumatta, juurtumatta puu Jumalan.*

Iso Tammi ilmestyy sitten erikoisella tavalla, eikä se olekaan puu samassa mielessä kun Pellervoisen kylvävät puut vaan kuvaa jotain “sisäisen tajunnan aspektia, luonnon voimaa tai kykyä, joka ei sinällään ole hyvä eikä paha”.

Tuo tammi kasvaa hallitsemattomana ja vahvana. Niinpä Väinämöinenkin toteaa, että ei ole sitä urosta eikä miestä urheaa, joka tammen kaataisi. – Mutta sitten nousee merestä pieni mies, joka kaataa tammen. Kun tammi on kaatunut, kertoo Kalevala että

*Kenpä siitä oksan otti,
Se otti ikuisen onnen;
Kenpä siitä latvan taittoi,
Se taittoi ikuisen taian.*

Kun me alamme kokea henkeä – tai Jumalaa, niin kuin myös sanotaan – on oikeastaan samantekevää, onko Jumala persoonallinen vai persoonaton, koska silloin se on elävää todellisuutta, joka ilmenee kaikessa. Se on, niin kuin sanotaan, rakastava tajunta kaiken takana. Se on autuutta ja iankaikista elämää, joka on tässä ja nyt. Kun katselemme ympärillemme ja yleensä ihmisiä, huomaamme että on aika harvinaista nähdä onnellisia ihmisiä, jotka säteilevät ja hymyilevät ja joiden silmistä loistaa hyvyys. Yleensä ihmiset ovat huolten ja murheidten painamia. Kuitenkin jokaisen ihmisen sielussa soi ikään kuin salainen ääni, joka lupaa onnea ja sopusointua. Se voi tulla kuuluvammaksi luonnon eli Sampsa poika pikkaraisen kautta.

Tietenkin henkinen kehitys ja henkisten kokemusten myötä tuleva onni ja autuus ovat senkaltaisia asioita, että niihin on pyrittävä kaikin voimin. Mutta me tiedämme, että aktiivinen henkinen pyrkimys on vaikeaa, jos ei ole tasapainossa itsensä kanssa.

Tähän tasapainoon ja myös sisäiseen puhdistustyöhön auttaa luonto – Pellervoinen, pellon poika – eri tavoin. Nykyään jo tunnetaan yleisestikin hyväksytyjen tutkimusten kautta esim. puutarhaterapia.

Syvällisesti ymmärrettynä asiasta kertoo Pekka Ervast kirjassa *Kalevalan avain* (s.186–187): ”Jos ... asetumme okkulttisen fysiologian kannalle ja oletamme, että ruumiimme eri elimet, näkyväiset ja näkymättömät, vastaavat kukin tarkoin määrättyä alaa fyysisen kosmoksen sisäisessä koneistossa, ymmärrämme a priori, että jos saisimme aikaan semmoisen harmonisen korrespondensin ruumiillisen mikrokosmoksemme ja meitä ympäröivän makrokosmoksen välillä, että edellinen kykenisi välittämään aistimuksia jälkimmäisestä, olisi sielumme tietämismahdollisuudet miltei rajattomasti enentyneet, sen kokeilukenttä silmän kantamattomiin laajentunut. Ruumiissamme kehittyisi ikään kuin uusia aisteja, ja ruumis itse muuttuisi uppiniskaisesta eläimestä puolueettomaksi havaintovälineeksi.”

Suuresta tammesta meni myös Pohjolaan lastu, josta *noita teki nuoliansa, ampuja asemiansa*. Tammi siis kuvaa jotain, sanotaanko vaikka luonnosta saatavaa, jota voidaan käyttää sekä hyvään että pahaan – vähän niin kuin kasveja, joita voidaan käyttää ja on myös käytetty sekä lääkkeeksi että myrkyksi.

Kun tammi oli kaadettu, *pääsi päivät paistamahan, pääsi kuut kumottamahan*.

Ja kaikenlainen kasvu, niin metsä kuin ruoho, alkoi kasvaa.

Toisin sanoen nyt pääsi kehittymään kaikenlainen kulttuuri, joka on alkujaan ollut maanviljelyä ja puutarhan hoitoa kehittyen siitä sitten nykyisenlaiseksi.

Teosofissa kerrotaankin, että mm. vehnä on tuotu Venukselta Valkoisen Veljeskunnan toimesta, ja yleensä kaikenlainen viljelyn taito on alkujaan ollut mestareiden tuomaa. Aivan kuten suomalaisissa kansan-

runoissa kuvataan, kuinka Väinämöinen opetti meille ne taidot.

Mielenkiintoisen puolen tästä tammen kaatajasta, ”pienestä miehestä”, tuo Niilo Rissanen kirjassaan *Kalevala-tutkimuksia*, jossa hän esittää seuraavaa: ”Kaikkea elämää, kauneutta ja sopusointua arvostava ja ihaileva tunne, luonnonrakkaus, lähimmäisenrakkaus. Jotenkin tähän tapaan voitaneen meidän persoonallisen ymmärryksemme tajuama kuva pienen miehen allegoriasta hahmotella. Ja se kuvakin riittää meille kohottavaksi ihanteeksi vielä kauan. - - - Mieleeni on muistunut tässä yhteydessä teosofisesta kirjallisuudesta pari mainintaa. Shankaraatshaarja, suurimmaksi mainittu veda-filosofinen adepti, kirjoittaa kommentaarissaan Katha-Upanishadiin, että Aatmaa ihmisessä voidaan ajatella sydämessä olevana peukaloisen kokoisena valonlähteenä. Länsimainen tietäjä Paracelsus taas kuvailee sydämessä asuvaa olentoa, jolla on sinertävän liekin kaltainen ihmisen peukalon viimeisen nivelen korkuinen ruumis. Muinaisessa Kreikassa Samotrakeen mysteeritemppeliin kerrotaan kuuluneen vanhan kääpiön, joka joissakin erityisissä tilaisuuksissa istui kaikkein pyhimmissä korokkeella, missä hän oli epäselvästi näkyvissä, koska sähköinen liekki ympäröi häntä.” Näin Rissanen tuo mielenkiintoisesti esiin kansainvälisiä vastineita Kalevalan tammen kaatajalle.

Maaäiti

Kovin vähän pysähtyvät ihmiset tarkastelemaan luonnon – tai niin kuin myös sanotaan ”maaäidin” – suuren luomistyön tuloksia. Ulkoisen tiedon ja sen tuottaman runsaan informaation rinnalla sisäinen tarkkailu jää toisarvoiseksi. On kuin suuri tammi pyrki toistuvasti peittämään meiltä valon, josta myös kesän valon juhla meitä muistuttaa. Aivan samoin emme jokapäiväi-

sen kiireen keskellä kerkeä havainnoimaan ympärillämme tapahtuvaa suurta luonnon näytelmää. Ehkä kuitenkin huomaamme kevään ensimmäisen leskenlehden ja siihen liittyvän viestin.

Itselläni oli mahdollisuus aikanaan nuorena miehenä osallistua metsäluonnon syvempään tarkasteluun ns. näkijöiden kanssa. Eräs heistä oli jo edesmennyt Tapio Kaitaharju. Hän kertoi muun muassa, että ”Kaikilla Maaäidin ilmentymillä on ... myös tavallisin aistein näkymätön olemuspuoli, kuten on Maaäidillä itsellään ja ihmisellä. Puilla, kukkasilla, kallioilla – kaikella on eetterinen olemuspuoli, eetteriruumis, jonka tiheys ja värähtelytaso riippuvat ilmentymän itsensä kehitystasosta ja tarkoituksesta luonnon suuressa järjestelmässä.” Siten esim. kun puu kaadetaan, sen eetteriruumis hajoaa muutamassa päivässä takaisin Maaäidin suureen eetterivarastoon, ja puu on tavallista kuollutta ainesta. Sitten edelleen jatkaen Kaitaharjun esiin tuoma ajatusta: ”Jonkin kehityskynnyksen jälkeen alkaa luonnon ilmentymälle ilmaantua myös tunne, kuten on Maaäidillä itsellään ja ihmisellä. Tuon tunteen alueen – tunneruumiin – välityksellä toimii sitten eritasoinen viisauts, joka puolestaan on kipinä tai heijastuma Maaäidin viisaudesta. Tämä viisauts on siten kokonaan toista kuin ihmisen oman älytason tuottama ajattelu. Se on perimmältä kotoisin jumalisen alkuvoiman lähteestä, ja siksi esimerkiksi kehittyneen vanhan puun välityksellä saattaa tulla erittäin korkeaa viisauden siivilöimää tietoa sellaiselle ihmiselle, joka kykenee sen tavoittamaan ja ehkä myöhemminkin hyödyntämään ihmisten käytettäviksi oikealla tavalla. Esimerkiksi puun tai kukkien kasvutapahtumaan liittyy lisäksi erilaisia luonnonhenkiä, joko ’pysyviä’ tai sitten jotakin määrättyä vaihetta varten syntyviä.”

Kasvien voima ja vaikutukset

Shamaanien tiedetään tunteneen kasvien ominaisuuksia, ja niiden voimalla he olivat yhteydessä henkien kanssa. Ehkä jokuunen varoittava sana on kuitenkin tarpeen shamaanipolusta. Koska kasvien ja yrttien vaikutus on usein voimakas, se voi viedä mukanaan haitallisella tavalla. Etelä-Amerikassa, intiaanien keskuudessa, Intiassa (tai yleensä Aasiassa) samoin kuin myös Suomessa on shamaaniperinteellä pitkät juuret, jotka ulottuvat meidän päiviimme asti. Carlos Castaneda lienee monille tuttu; hänen kirjojaan on käännetty suomen kielelle 70-luvulta asti. On tietysti muitakin jotka ovat tässä mielessä jakaneet opetuksiaan ja kertoneet siitä maailmasta, johon he ovat kasvien voimaa hyödyksi käyttäen päässeet. Mutta usein on myös niin, että heidän polkunsa varrelle jää paljon sellaista, mikä pitää heidät hyvinkin yksinäisellä tiellä. Perinteisesti he eivät ota mielellään oppilaita, ja ystäviäkin heillä on rajallisesti.

Kasvit eivät kykene liikkumaan vaan elävät paikallaan; ne ovat maapallon hallitseva ja näkyvin elämänmuoto. Ne muodostavat levien kanssa suurimman osan planeettamme biomassasta. Lähes ainoana omavaraisina eliöinä kasvit ovat ravintoketjun perusta, ja ne ovat luoneet ilmakehän runsaan happipitoisuuden tuottamalla kaasua yhteyttämällä. Nykyisen kaltainen elämä maapallolla on pitkälti kasvien ansiota. *”Ihminen on rappeutunut kasvi, joka on menettänyt kyvyn yhteyttää”*. Tällä lauseella aloitti aikoinaan Puutarhakoulun opettaja biologian tunnin.

Kasvien ravinnon perusta on yhteyttäminen eli fotosynteesi. Kasvisolut tuottavat auringon säteilyenergian avulla sokeria ja happea vedestä ja hiilidioksidista. Yhteyttävä pigmentti, klorofylli, sijaitsee kasvisolun viherhiukkasissa eli kloroplasteissa.

Kasveja käytetään ravinnoksi, lääkkeeksi,

mausteina ja yrtteinä, teenä, huumeina ja rakennusaineina – myös viherrakentamisessa luomaan viihtyisä ja terapeutin ympäristö.

Siitä, kuinka puistot ja puutarhat auttavat ihmisiä harmonisempaan ja tasapainoisempaan elämään varsinkin vaikeina aikoina, kuten esim. sairastaessa, on nykyään paljon tutkimusta. Olen siitä puhunut aiemmissa esitelmissäni. Kasvien vaikutusta syötynä ihmisen mieleen ja terveyteen on myös paljon tutkittu.

Se, mitä vanhat suomalaiset kuvasivat Samps Pellervoisenä ja hänen aikaansaannoksenaan, vaikuttaa meihin ikään kuin henkisenä johdatuksena hyvinkin pitkälle.

Väinämöisen veneen veisto

Kun Väinämöinen rupeaa veistämään venettä, hankkii Pellervoinen hänelle tarvittavat rakennuspuut. Tässä on kyseessä suomalaisen tietäjäkoulutuksen hyvin korkea vaihe, jossa muodostetaan ihmisestä itsestään jo sellaista käyttövälinettä, jolla kuljetaan korkeammilla tasoilla. Se rakentaminen ei silloin tapahdu fyysisesti eikä käsin; sillä rakennustyömaalla ei kuulu vasaran pauketta. Sitä voidaan verrata näkymättömän tempelin rakennustyöhön.

Väinämöinen siis veistää purtta

*Nenässä utuisen niemen,
Päässä saaren terhinisen;
Ja kun puita puuttui, niin
Pellervoinen, pellon poika
Samps poika pikkarainen,
Sep' on puuta etsimähän,
Tammaa tavoittamahan
Väinämöiselle venoksi,
Laulajalle pohjapuuksi.'*

Sitten Samps kulkee koillisille maailmoille,

siis koilliseen, jossa on haapa, joka sanoo:

*Vuotava veno minusta
Ja pursi putoavainen,
Minä olen ontelo tyveltä:
Kolmasti tänä kesänä
Toukka söi sydämyeni,
Mato juureni makasi.*

Sitten Samps menee maailmoille pohjoisille, jossa tuli honka vastahansa. Tämä vastasi kyselyyn:

*Ei minusta purtta tulle,
Kuuven kaaren kantajata,
Mie olen honka huolainniekka:
Kolmasti tänä kesänä
Korppi koikkui latvallani
Varis vaakkui oksillani.*

Ensimmäinen ja toinen puu ovat kuoleman lainalaisuuden alaisia kuvaten fyysisistä aineista ja astraalista tasoa; vasta kolmas puu on kelvöllinen. Se löytyy suvisilta maailmoilta, se on tammi, joka vastaa kyselyyn:

*On vainen minusta puuta
Emäksi yhen venosen,
Enk' ole hoikka huolainniekka
Enkä ontelo sisältä;
Kolmasti tänä kesänä,
Tänä suurena suvena
Päivyt kierti keskipuuta,
Kuubut latvalla kumotti
Käet kukkui oksillani,
Linnut lehvillä lepäsi.*

Vasta tästä puusta, joka kuvaa ihmisen korkeinta olemuspuolta, tuleva käyttöväline voidaan rakentaa.

Pellervoinen, pellon poika luonnon kasvivoimien (pyhän hengen) edustajana on pätevä suorittamaan valinnan Väinämöiselle. Mutta kuten muistetaan, ei sekään

pelkästään riitä, vaan veneentekoon joutui Väinämöinen hakemaan vielä puuttuvat sanat Antero Vipunen vatsasta.

Väinämöisen soitto

Kun tietäjäkoulutus suomalaisittain esitettyä on saavuttanut korkean henkisen asteen, saapuu koko luomakunta eli Pellervoisen oma porukka kuuntelemaan tietäjän opetusta ja ylistyslaulua. Sitä kuvataan Kalevalassa Väinämöisen soitolla.

Näin sanoo Pekka Ervast Kalevalan avaimessa: "Hänen suhteestaan luontoon ja luonnon suhtautumisesta häneen soittoa kuunnellessaan näkyy siis, millä tavalla suomalaiset tietäjät käsittivät, miten he kokemuksesta tiesivät, mikä ihanneihmisen ja muun maailman suhde toisiinsa oli. Saamme siis kuvauksesta semmoisenaan suuremman opetuksen. Yli-ihmisen mahtavin ominaisuus on hänen miltei rajaton valtansa luonnon yli. Ei hän ole sitä väkivallalla eikä pelottavilla keinoilla saavuttanut, vaan rakkaudellaan; kauneuden ja totuuden voimalla hän on valloittanut luonnon sydämen ja voittanut sen myötätunnon. Elolliset olennot ja elottomat kappaleet ihastuvat häneen, kuuntelevat ja tottelevat häntä sulasta riemusta. Luonto, jonka tajunta ennen oli ihmistajunnalle saavuttamaton, on nyt muuttunut suureksi ihmiseksi, jonka sydän sykkii ilosta ja palvelemishalusta. Rajattomalla luottamuksella se kääntyy tietäjän puoleen salaamatta enää rakkauttaan ja ihastustaan, jota se oikeastaan aina povessaan on tuntenut ihmistä kohtaan."

Tästä tärkeästä aiheesta Ervastilla on kokonainen luku mainitussa kirjassa.

*Vaka vanha Väinämöinen,
Laulaja iänikuinen,
Sormiansa suorittava,
Peukaloitansa pesevi;*

*Istuiksen ilokivelle
Laulupaaelle paneikse*

...

Alkoi soittoa somasti

...

*Ei ollut sitä metsässä
Jalan neljän juoksevata
Koivin koikkelehtavata,
Ku ei tullut kuulemahan
Iloa ilmehtimähän.*

...

*Heräsi susiki suolta,
Nousi karhu kankaalta*

...

*Itse Metsolan isäntä
Ja kaikki Tapion kansa,
Sekä piiat jotta poiijat
Kulki vuoren kukkulalle
soittoa tajuamahan.*

...

*Kokko kun kotona kuuli
Sen sovean Suomen soiton,
Heitti pentunsa pesähän,
Itse loihe lentämähän
Soittohon sulan urohon,
Väinämöisen vääntelöhön.*

...

*Pieniäki peipposia,
Lintuja livertäviä
Sirkkuja satalukuisin,
Leivoja liki tuhatta*

...

*Itse ilman Luonnottaret
Ilman impyät ihanat
Iloa imehtelivät*

...

*Ei sitä oloista ollut,
Ei ollut v'essäkänän
Ku ei tullut kuulemahan*

...

*Ahto, aaltojen kuningas
V'ën ukko ruohoparta
V'ën kalvolle veäikse
Luikahaikse lumpehelle,*

siinä kuunteli iloa.

...

Sormin soitti Väinämöinen
Kielin kantelo kajasi,
Vuoret loukkui, paaet paukkui,
Kaikki kalliit tärähti.
Kivet laikkui lainehilla,
Somerot vesillä souti,
Petäjät piti iloa,
Kannot hyppi kankahilla.

...

Kun hän soitteli kotona,
Huonehessa honkaisessa,
Niin katot kajahtelivat,
Permannot pemahtelivat,
Laet lauloi, ukset ulvoi,
Kaikki ikkunat iloitsi.

...

Kun hän kulki kuusikossa,
Vaelti petäjikössä,
Kuusoset kumartelihe,
Männyt mäellä kääntelihe,
Käpöset keolle vierä,
Havut juurelle hajosi,
Kun hän liikahti lehossa
Tahi astahti aholla,
Lehot leikkiä pitivät,
Ahot ainaista iloa,
Kukat kulkivat kutuhun,
Vesat nuoret notkahteli.

Apostoli Paavali: “Hartaasti ikävöiden odottaa luomakunta Jumalan poikain ilmestymistä.”

☐ Uusi tilaus / ☐ Tilauksen peruutus
Nimi
Katuosoite
Postitoimipaikka
Puhelinnumero
☐ Tilauksen maksaja / ☐ Osoitteenmuutos / /2009 alkaen Haluan, että lähetätte minulle lisää tietoa järjestöstänne ☐
Nimi
Katuosoite
Postitoimipaikka
Puhelinnumero
Kirje- posti- merkki
Ruusu-Risti/Lehti Merimiehenkatu 31 00150 HELSINKI

Leikkaa tästä

100 vuoden takaa

Uusi ruokajärjestelmä

Yleisesti levinnyt sairaus ja kurjuus osoittaa, ettei nykyaikainen ravintojärjestelmä ole luonnon lakien mukainen. Mutta henkinen kehitys vaatii terveen ja puhtaan ruumiin. Yhtä vähän kuin saamme hengen syrjäyttää, yhtä vähän saamme halveksia ruumiimme lakeja. Ne, jotka saarnaavat puhtaista ajatuksista, mutta täyttävät ruumiinsa kaikella lialla, osoittavat siinä ulkokultaisuutta.

Vanha zoroasterilainen Mazdaznan ravintojärjestelmä on täydellinen ja varma tie, joka perustuu tuhansien vuosien käytännölliseen kokemukseen. Sitä vastoin nykyiset oppikirjat näistä asioista sisältävät enimmäkseen kokeiluja ja teorioita. Kun meidän päivinämme on niin paljon erilaisia terveysjärjestelmiä ja parannustapoja, pitää meidän käsittää, ettei totuus koskaan löydy äärimmäisyyksissä vaan aina ”kultaisella keskitielä”. Kokeilijat siirtyvätkin toisesta metodista toiseen ja noudattavat siten vaistomaisesti luonnon lakia, joka sanoo, että vaihtelu ja monimuotoisuus ja sopusointu on elämän oikea olomuoto. Jokainen erityinen yksipuolinen menetelmä vie orjamaisuuteen ja riistää elämältä sen ilon ja vapauden.

Senpä tähden on myös vahingollista syödä määräjain. Pitää syödä vain silloin kun on nälkä. Nälkä on luonnon ääni, mutta se ei ole samaa kuin ruokahalu. Ruokahalu on aistimien kiihotusta. Säännönmukainen syöminen tekee meidät ruuan orjiksi eikä sen herroiksi. Me tulemme syöneiksi liian paljon ja liian usein. Kaikki, mikä ei ole syöty nautinnolla ja sydämen puhtaalla kiitollisuudella, muuttuu myrkyksi. Säännöllinen syönti on myös tappanut terveen makuaisin. Ei enää ensinkään tunneta maun vaistoa vaan syödään mitä tahansa. Ja jollei määrättyllä ajalla ole ruoka valmis tai kahvi kaadettu, niin koko hermosto joutuu epäkuntoon. Tavanmukaisuus tuudittaa ihmisen orjuuteen. Konemaisuus on tullut nykyisen yhteiskunnan pääpiirteiksi. Nuoruus ja vapaus ja ihanteellisuus on poissa.

Myöskin ruokalajeissa on oleva vaihtelua. Mutta tämä vaihtelu ei saa olla mielivaltaisen vaan sen tulee riippua kunkin ihmisen luonteenlaadusta, yksilöllisistä taipumuksista ja erittäinkin vuodenaajoista yleensä niin että tottelemme mitä luonto puhuu sekä sisälämme että ulkopuoellamme. Terveys ja onni merkitsee sopusointuista suhdetta äärettömään. Se, jonka vatsa on alituisen käymistilassa, kärsii epäsoinnusta. Se, joka ei ole oppinut tuntemaan ja käyttämään omaa oikeata hengitystään, ei vielä aavista, mitä on sopusointu Äärettömän kanssa. Se joka syöpi luontokappaleita – veljiänsä – kuinka hän uskaltaa puhua luonnon sopusoinnun noudattamisesta? Ja se, joka ei tee mitään todellista, luovaa työtä, ei ole yhteydessä äärettömän Luojan kanssa.

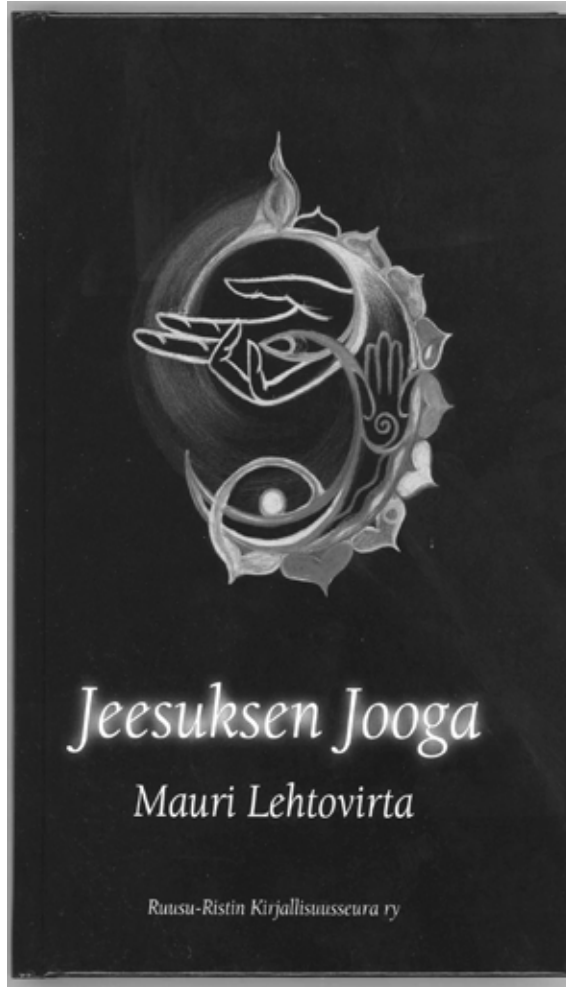
Pekka Ervast

Tietäjä 1909

Mauri Lehtovirta: Jeesuksen jooga

Arja Sihvola

Innostava opas harjoittajan tielle

Kirjan nimessä yhdistyy kaksi vahvaa sanaa. Jeesus on toisille rakas, tärkeä opettaja, toisille ehkä liiankin tuttu. Siksi monet meistä ovat lakanneet kysymästä hänen opetustensa syvintä merkitystä eivätkä ole kiinnostuneet pohtimaan niitä uudelleen, oman elämän tienristeyksistä katsottuna.

Jooga on länsimaissa paljolti irronnut alkuperäisestä merkityksestään fysis-henkisenä harjoituksena, jolla pyritään kosketuksiin syvän totuuden kanssa. Joogan liitetään vahvasti fyysinen harjoittelu ja ponnistus. Jeesukseen armo ja uhrautuminen. Onko Jeesus ja jooga yhdistettävissä?

Sitä lähdin tutkimaan kirjan sivuille, joista alkuun avautuu pohdiskelu antamisesta, saamisesta ja luopumisesta. Tärkeää asiaa meille tämän ajan ihmisille, jotka hätäntyneenä hallitsemattomalta tuntuvan maailma keskellä keräämme turvaksi tavaraa. Emme uskalla jakaa, koska emme näe, että omaksi luulemamme onkin lahjaa ja kiertoon aiottua.

Sen oppiminen käy kyllä joogaharjoituksesta.

Entä sitten Jeesuksen vuorisaarnasta tutut ”autuaita ovat” -tekstit, jotka ovat asettuneet mieleen ehkä täysin väärin ymmärrettyinä. Ne ovatkin väkevä mielen harjoitus, joka nostattaa kysymyksiä:

Mitä oikeastaan tarkoitetaan henkisesti köyhillä? Entä ketkä ovat ne murheelliset, jotka Jeesus julistaa autuiksi? Mikä on se murhe, jota he kantavat?

Kirjoittaja tutkailee tekstejä myös Pekka Ervastian, Paul Bruntonin, Deepak Chopran ja Henryk Skolimowskin ajatuksista käsin ja se tuo tulkintoihin tuoreita, mielenkiintoisia näkökulmia. Lauseet alkavat elää, ja oma pohdinta käynnistyy.

Kirja jatkuu vuorisaarnan viiteen käskyyn:

Älä suutu. Useimmat eivät ole teossa tappaneet, mutta suutuspäissään on ehkä ajatus käväissyt mielessä. Ja juuri suuttumuksesta onkin kysymys. Älä suutu, niin et tapakaan. Älä anna suuttumuksen ottaa valtaa, vaikka ei sitä pidä paketoita ja piilottaa niin kuin suomalaisessa mallissa usein tehdään. Jeesus antaa väkevämmät keinot: kehittää ja kasvattaa valppautta, omien tunteiden juurien näkemistä. Mieli tulee rauhoittaa, jotta korkeampi tietoisuus voisi astua ohjaksiin. Päivittäisen tarkkailun ja erottelukyvyn harjoittaminen on joogaa vaativimmillaan. Kirja kuitenkin rohkaisee matkalle, jossa jokainen edistysaskel on palkinto.

Pidä ajatuksesi puhtaina. Ohje ulotetaan laajemmalle kuin vain seksuaalisuuteen, johon se usein kapeasti liitetään. Kysymys ei ole kiellosta ja kieläytymisestä, vaan vapautumisesta pysymättömän mielihyvän tavoittelusta ja siitä seuraavasta turhautumisesta. Jeesus ohjaa toimimaan viisaasti rakkauden voimakkaiden energioiden ristipaineissa.

Puhu totta. Jeesuksen sanat: ”Totuus on tekevä teidät vapaiksi” ovat kirkkaita erityisesti tämän käskyn kohdalla. Sen, joka puhuu totta, ei tarvitse vanhoa ja vakuutella asiaansa. Hänen ihmisuhteensa tulevat mutkattommiksi. Vaikka rehellisyys on aina myös riski, jatkuva valehteleminen ajaa ihmisen lopulta nurkkaan ja ahdistukseen. Samalla kun opimme puhumaan totuudellisesti, opimme myös paljon kuuntelemisen tärkeästä taidosta.

Älä vastusta pahaa. Tätä kehotusta on pohdittu vuosisatoja, ja moni on kokenut sen mahdottomaksi ymmärtää ja toteuttaa. Jeesuksen jooga tutkailee asiaa lähtökohtanaan, että tämä ohje on paradoksaalinen niin kuin moni muukin Jeesuksen opetuksista. Pahan kimppuun ei voi käydä hyvällä, sillä hyvä ei käy koskaan kimppuun, vaan toimii toisin. Se toisin toimiminen tukeutuu logiikkaan, joka näyttää olevan vastoin tämän maailman järjestystä. Yhä uudelleen joudumme kysymään, onko paha meidän ulkopuolellamme tai mikä on pahaa ja mikä ei. Jos paha on meissä, mitä sille voi tehdä? Onko pahaa se, mikä pitää meitä loitolla totuudesta?

Tämä pohdinta on olennainen osa Jeesuksen seuraajan harjoitusta.

Rakasta kaikkia. Rakkauden opetteleminen on prosessi, joka lomittuu saumattomasti Jeesuksen joogan muihin eettisiin opetuksiin: anteeksi antamiseen, suuttumattomuuden harjoitteluun, mielen puhdistamiseen, toden puhumiseen ja pahan vastustamattomuuteen. Se sulkee sisäänsä kaikki opetukset, siinä on joogan ydin.

Yksi kirjan viesteistä on, että Jeesuksen seuraaminen ja Jeesukseen uskominen on aktiivista harjoittamista. Siinä toteutuu yksi henkisen tien paradokseista: tie vapauteen kulkee vapaaehtoisin kurinalaisuuden kautta.

Mutta kuka onnistuu toteuttamaan joogan vaativat harjoitukset? Moni kokee vasta aavistavansa häivähdyksen totuutta, ja elämä on jo pitkälle kulunut.

Jeesuksen jooga muistuttaa, että meillä on useita elämiä aikaa harjoitella Ihmisiksi. Jälleensyntymisen ajatus tuo toivon ja kärsivällisyyden näkökulman ja osoittaa armon ytimen. Saamme yrittää useita kertoja, kunnes olemme kasvaneet valon kantajiksi. Kirja muistuttaa, että usein uhkaavaksi koettu karman laki sisältää myös rauhoittavan tiedon, ettei kenenkään tarvitse lähteä kostonhaluisena hakemaan oikeutta. Jokainen saa eteensä sen, minkä taakseen jättää. Karman laki ja jälleensyntyminen ovat tukena, kun opettelemme irti kostosta ja vihasta.

Kirja muistuttaa harjoittajaa myös siitä, että tuki on koko ajan olemassa. Rukous ja mietiskely vie yhteyteen, jossa tuksemme tulee Pyhin ja Korkein. Isä meidän -rukousta käsittelevässä osuudessa muistutetaan jokapäiväisestä leivästä korkeamman energian ja voiman symbolina. Kun pyydämme sitä, pyydämme evästä, joka auttaa harjoittamaan Jeesuksen joogaa jokapäiväisissä tilanteissa, ihmisten ja ilmiöiden kohtaamisissa. Ja mitä enemmän harjoituksissa etenemme, sitä hienoviritteisemmiksi tulemme ja pystymme vastaanottamaan harjoitusten uusia, syvempiä ulottuvuuksia. Rukouksessa ja meditaatiossa syntyy sisäinen tietoisuus, joka ohjaa ihmisen ulkoista toimintaa niin, ettei hänen koko ajan tarvitse miettiä toimintansa motiiveja

Mauri Lehtovirran kirja on kieleltään elävä ja selkeä. *Jeesuksen jooga* motivoi tutkimiseen ja vastuuseen kysyessään ja vastatessaan, mitä Jeesuksen opetusten seuraaminen voisi merkitä tässä maailman ajassa. On myös lohduttavaa ja rohkaisevaa muistaa, että se taivasten valtakunta, jota kohti me joogaajat vaellamme, on jo meissä. Parhaimmillaan kirjaa lukiessa ja sen ääreen pysähtyessä voi kokea tuon valtakunnan kosketuksen.

Mieluummin maailman lapsille sanokaa: Olkaa tyynet Valon mysteeriot vastaanottaaksenne, korkealle Valon valtakuntaan käydäksenne. Sanokaa heille: Olkaa ihmisiä kohtaan rakastavaiset, jotta Valon mysteerion arvoiset olla voitte ja korkealle Valon valtakuntaan nousta saatte.

Pistis Sophia 102

Häviäjät ja voittajat häviävät molemmat taistelussa.

Buddha

Iloista syntistä Jumala rakastaa

Eli totuudenetsijän ”lunastusoppi”.

Kauno Mannonen

Kun me opimme ymmärtämään Jeesuksen neuvon olla vastustamatta pahaa, ja siinä edistymme, poistuu meistä tuomion henki. Näemme ettei pahaa todellisuutena ole olemassakaan, vaan elämässä tapahtuu välttämättömyys. Se minkä toinen näkee pahana, saattaa toiselle näyttäytyä hyvänä.

Niinsanottu paha, joka meitä itseämme kohtaa, on meidän menneen erehdyksemme – väärän tekemme – seuraus, eli velanmaksu. Ja jos ei meissä ole saituiden pahetta, niin toki ilolla maksamme velan pois, jos siihen aukeaa mahdollisuus. Näin kärsimys, joka ennen tuntui pahalta, muuttuukin ymmärryksemme myötä oikeamieliseksi välttämättömydeksi, ja siten helpommaksi kestää – jopa loppujen lopuksi iloksi, kun saamme vapautua veloistamme. Ja meidän tiedämme miten aika menettää merkityksensä: emme huomaa sen kulumista iloitessamme. Kärsimys ja suru sitävastoin tuntuvat piinaavan pitkiltä ja loputtomilta.

Näin myös koemme ollessamme kuoleman jälkeen kiirastulessa. Voimme kokea olevamme ikuisuudelta tuntuvassa helvetissä, kun joudumme kohtaamaan omat väärät tekemme, ne mitä olemme rikkoneet elämänlakeja vastaan.

Mutta kun ymmärrämme, mistä kiirastulessa on kysymys ja olemme oppineet pahan, kärsimyksen voittamaan, niin ilolla vastaanotamme jälleen tekojemme seuraukset. Ilo, kun se on aitoa, tulee pyhästä hengestä, ja on siksi lähtöisin rakkaudesta. Näin meissä heräävä rakkauden voima on lunastava meidät kiirastuliemmekin vaikeuksista.

Tule talkoolaiseksi Hengen ja Tiedon messuille!

10-11.10.2009

La. klo 10-19 & Su. klo 10-18

Helsingin Suomalainen Yhteiskoulu, Isonnevantie 8, Etelä-Haaga.

Ilmoittautumiset Rauno Rinkiselle

Gsm: 050-3740633 tai

rauno.rinkinen2@luukku.com

RUUSU - RISTI RY HELSINKI

Merimiehenkatu 31
00150 Helsinki

Syksy 2009

Vesivahingon vuoksi syksyn esitelmätilaisuuksia
ei voida järjestää.
Toiminta käynnistyy
aikaisintaan marraskuussa.
Seuraavassa numerossa tiedotetaan
lisää asiaa koskien.

RUUSU - RISTI RY TAMPERE

Yleisöluennot pääkirjasto Metsossa
Sunnuntaisin kello 13.00, luentosali 2.

SYKSY 2009

20.9. Sävelten siivin hengen taivaalle, Mikko Romppanen
25.10. Seremoniallinen magia, Jarmo Ikonen
22.11. Uuden ajan mysteereitä, Jarmo Anttila

ETSIJÄIN PIIRI

Kokoontuu Ruusu - Ristin toimitiloissa
Pinninkatu 42 A 23 klo 18.00
kysynnän ja tarpeen mukaan
erikseen ilmoitettuna ajankohtana

Ruusu-Risti ry

Jyväskylä

Aittokalliontie 3

Su 18.10.2009 klo 13.00: Karma ja kokemisen pakko, Jukka Sarno

Su 15.11.2009 klo 1200: Totuudellisuuden hyve

- mielin kielin kuvailtuna, Marko Manninen

Forum Humanum Nordicum

Syksyn 2009 ohjelma

Pv	Tilaisuus	Paikka
13.9. klo 12.00	Ruusuristiläinen Matinea Erillinen ohjelma	Siilinjärvi
27.9.	Hannu Huuskonen kertoo Aboriginaalien didgeridoo- soittimen käytöstä hoitotyössä	Kuopion Suokadun palv. talo
4.10.	Esitelmä Kalevala - suomalainen kuolleiden kirja Aija Tuukkala	Kuopion Suokadun palv. talo
18.10.	Esitelmä Vihkimyksen polku , Aslak Larjo	Kuopion Suokadun palv. talo
25.10.	Esitelmä Kaipuun juuret , Jouko Ikonen	Kuopio Museo
8.11.	Esitelmä Ilo , Seija Koskinen	Kuopio Museo
15.11.	Alustus + elokuva nimeltä ”Uhri” Hengen tiede ohjaaja Andrei Tarkovskin elokuviissa Timo Lietonen	Kuopio Museo
29.11.	Esitelmä Ihmisen päämäärä Annikki Arponen	Kuopion Suokadun palv. talo
13.12.	Esitelmä Kännyköiden hyödyt ja haitat Osmo Hänninen	Kuopio Museo

Esitelmät alkavat klo 15.00 ja ne pidetään Kuopion kulttuurihistoriallisen museon luentosalissa, Kauppakatu 23 (käynti sisäpihalta Maaherrankadun puolelta) tai Suokadun palvelutalossa (Suokatu 6). Siilinjärven tilaisuudet järjestetään osoitteessa Asematie 12, Siilinjärvi.